
СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

DOI: <http://doi.org/10.37734/2409-6873-2019-3-10>

УДК 339.92

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК У СТВОРЕННІ СВІТОВОГО БАГАТСТВА

О. В. ШКУРУПІЙ, доктор економічних наук, професор
(Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»);

Т. А. ДЕЙНЕКА, доктор економічних наук, професор
(Полтавська державна аграрна академія);

О. І. СІЛАНТЬЄВ, кандидат економічних наук

Анотація. Метою дослідження є визначення ролі країн у створенні світового багатства в умовах сучасного розвитку суспільства. **Методика дослідження** базується на таких загальнонаукових і спеціальних методах дослідження, як аналіз та синтез, узагальнення, групування, прогнозування. **Результати.** Визначено світове багатство як сукупний ефект створеного країнами національного багатства. Установлено, що сучасну роль країн у створенні світового багатства наочно демонструє динаміка показників реального ВВП, яка проаналізована за групами країн і представлена як порівняння абсолютних і відносних величин приросту/зменшення в рамках довгострокового періоду (1980–2018 рр.). Виявлено, що швидше зростає економіка країн, які розвиваються, але більшу частку світового багатства в обчисленні реального ВВП створюють розвинені країни, вони ж донині забезпечують більший абсолютний обсяг його приросту. Обґрунтовано, що швидке економічне зростання у країнах, які розвиваються, не призведе до інтенсивного накопичення багатства цих держав, ефективного його використання в інтересах національного розвитку та покращення рівня життя населення. **Практична значущість результатів дослідження** полягає у визначенні прогнозу стосовно створення світового багатства й ролі в цьому процесі країн (відповідно до груп за рівнем їх економічного розвитку та регіонів).

Ключові слова: світове багатство, національне багатство, світові економічні тенденції, економічний розвиток, економічне зростання.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Усі країни світу є безпосередніми учасниками процесу формування світового багатства. Однак ступінь їх участі як у створенні, так і в

розподілі світового багатства неоднаковий. Зазначену розбіжність посилює глобалізація в її новій мережевій формі, що дозволяє формувати систему міжнародних зв'язків за допомогою найновіших технологій, отримуючи при цьому істотний гео економічний та геопо-

літичний ефекти, які в інтересах укріплення домінування використовують країни-лідери. Зважаючи на це, дослідження потенціалу країн щодо відтворення, нагромадження та ефективного використання національного багатства, а також їх ролі у процесах формування та привласнення світового багатства є надзвичайно актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження багатства пов'язані, передусім, із проблемами національного та світового розвитку, наявності та ефективного використання ресурсів (зокрема, знань, інформації, новітніх технологій і засобів комунікації), можливостями збільшення суспільного багатства, які створює використання соціального капіталу та капіталу культури, а також із проблемами обмеженості ресурсів планети. Великий інтерес науковців викликає проблематика внеску національних економік у створення світового багатства, об'єктивно історичних та економічних умов його розподілу, а також дії елтарно-владних інститутів привласнення світового багатства. У цьому зв'язку, насамперед, необхідно зазначити наукові праці Д. Аджемоглу і Д. Робінсона [1], А. Дітона і М. Гроша [6], Дж. Нейсбита [4], Е. С. Райнерта [5], Б. Мілановича [3], А. Флоріні та Р. Сіммонса [7].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення ролі країн у створенні світового багатства в умовах сучасного розвитку суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У найбільш загальному сенсі багатство визначається як «дещо цінне»; як те, що визначає достаток матеріальних і нематеріальних цінностей у людини чи суспільства. ООН (United Nations, UN) визначає багатство як грошове мірило, суми природних, людських та виробничих (матеріальних) активів [12]. У концепції Світового банку (World Bank) національне багатство визначається за низкою системоутворювальних елементів, якими є: природний капітал, матеріальний (виробничий) та нематеріальний (людський та інституціональний) [13]. За методикою, що використовується в системі національних рахунків (System of National Accounts, SNA), багатство визначається як сума чистої вартості капіталу резидентів (чистих активів, у тому

числі нефінансових виробничих, нефінансових невиробничих, фінансових).

Необхідно зазначити, що нині уява людей про багатство істотно змінюється. Сучасні науковці визначають суспільне багатство як сукупність вироблених, присвоєних і нагромаджених предметних, соціальних, духовних і діяльнісних форм буття людини в навколишньому світі [2, с. 9]. Тобто, за умов переходу від індустріального суспільства до постіндустріального, багатство перестає бути для людей лише накопиченням матеріальних благ. Його масштаби стають значно більшими внаслідок зростання у складі багатства знань, інформації, культурних, духовних благ тощо.

Наявність багатьох складників багатства (якісно диференційованих за властивостями, але одночасно пов'язаних між собою) ускладнює його вимір. Єдиного показника, що дозволяє виміряти багатство та відображає процес його нагромадження, не існує. Зазвичай, використовується низка індикаторів, що дозволяє оцінити результат створення багатства відповідно до певного його виду або певного процесу створення блага, наприклад, таких, як номінальний та реальний валовий внутрішній продукт (ВВП), обсяг валових та скорегованих чистих заощаджень, рівень інвестицій, сукупне багатство домогосподарств, сукупне багатство на одну дорослу особу, медіанне багатство, фінансове та нефінансове багатство, обсяг боргів та ін.

Зважаючи на необхідність з'ясування ролі країн і регіонів у створенні світового багатства, подальший аналіз буде здійснено за використання показників реального ВВП та сукупного багатства домогосподарств. Вибір показників зумовлено тим, що вони використовуються одночасно як такі, які ідентифікують розвиток національних економік і світової економіки загалом, та як такі, що відображають результат нагромадження багатства в межах зазначених економічних систем.

ВВП не тільки відображає ринкову вартість кінцевих товарів та послуг, створених у всіх сферах економіки для експорту, споживання або накопичення, а й постає індикатором реалізованого потенціалу макроекономічної системи. Звісно, певна змістовна обмеженість ВВП як показника розвитку існує. У рамках проблематики, що розглядається, обмежимось лише зауваженням про те, що «розвиток» і

«зростання» – поняття сутнісно різні. Однак, для виявлення світових тенденцій нагромадження багатства цей макроекономічний індикатор інструментально виправданий. Показник річного темпу відносного та абсолютного зростання у ВВП (grows rate «gr») є важливим індикатором фаз економічного циклу. Якщо їх величина є позитивною ($gr > 0$), це означає, що економіка перебуває у фазі підйому, а якщо від’ємна ($gr < 0$) – то у стані спаду. Річний темп зростання ВВП дає змогу дослідити корот-

кострові тренди, а середньорічний (annual grows rate «agr») – довгострокові тенденції.

Станом на 2018 рік реальний світовий ВВП становив близько 82 трлн дол. США. Порівняно з 1980 р. він збільшився у 8,5 раза. Збільшенню світового реального ВВП сприяв розвиток економіки як розвинених країн (нині їх внесок у створення світового ВВП становить понад 50 трлн дол. США), так і країн, що розвиваються (їх внесок відповідно – близько 32 трлн дол. США) (рис. 1).

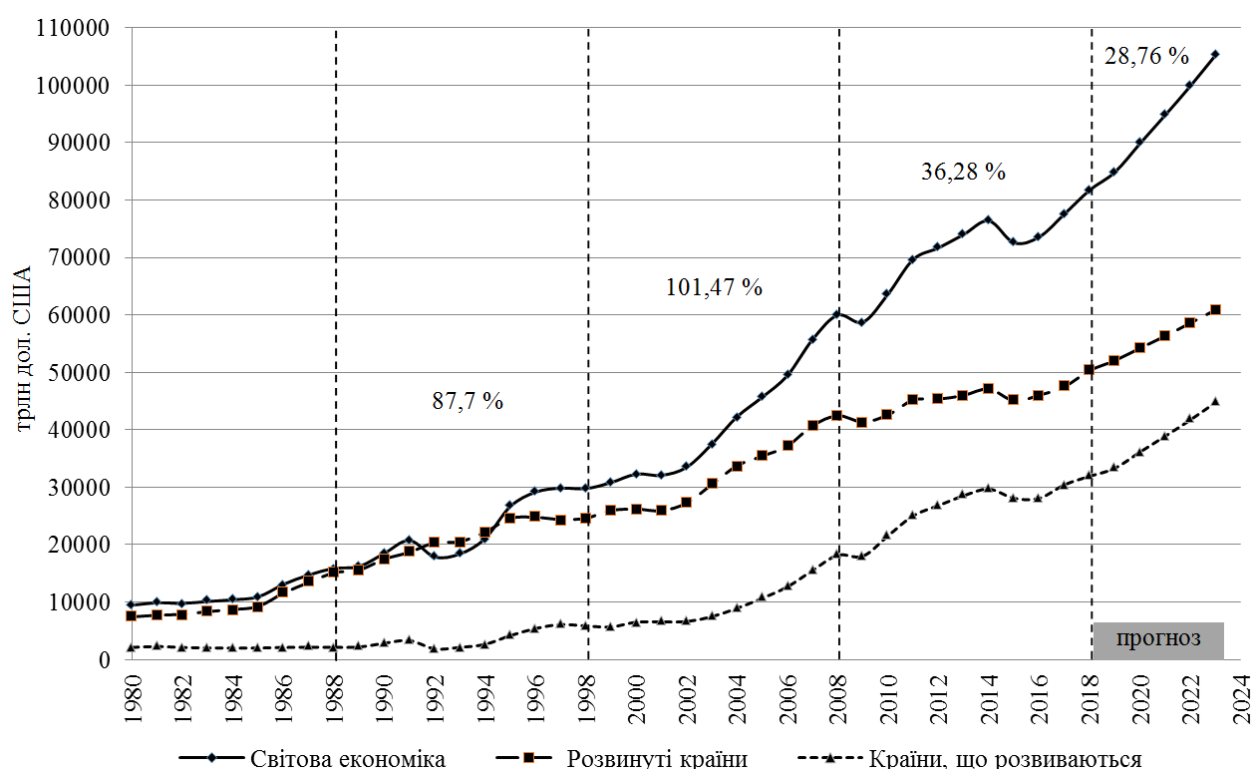

Рис. 1. Динаміка реального світового ВВП, 1980–2023 рр.
[побудовано на основі [8, 10]]

Динаміка світового реального ВВП (1980–2018 рр.) підтверджує спрямованість трендів, що зростає. Така ситуація спостерігається за всіма рядами динаміки (розвинені країни, країни, що розвиваються, світ загалом). Проявляючись у діапазоні фактичних даних, вона відповідним чином ретранслюється на перспективу. Прогнозні розрахунки дозволяють аргументувати, що до 2023 р. реальний світовий ВВП становитиме понад 105 трлн дол. США, тобто ймовірно зросте на 28 % порівняно із 2018 р. Сукупний реальний ВВП розвинених країн очікується у 60,9 трлн дол. США, а країн, що розвиваються, – 44,8 трлн дол. США (зміни порівняно зі станом 2018 р. відповідно

прогнозуються як 22 і 40 %).

Аналіз ланцюгових темпів змін надає можливість для твердження про ймовірність того, що економіка країн, які розвиваються, і надалі зростатиме темпами, які випереджають економічне зростання розвинених країн. Розрахунки показують, що за роками прогнозного періоду (2019–2023 рр.) приріст світового реального ВВП, створеного розвиненими країнами, коливатиметься від 3,3 (мінімум) до 4,3 % (максимум), тоді як створеного країнами, що розвиваються, від 4,5 (мінімум) до 7,8 % (максимум); річний приріст світового реального ВВП перебуватиме в діапазоні 3,8 – 5,8 % (табл. 1).

Таблиця 1

Фактична та прогнозована динаміка світового реального ВВП, 2003–2023 рр.
[складено на основі [8, 10]]

Рік	Усього, світова економіка		У тому числі			
	ланцюговий абсолютний приріст/зменшення реального ВВП, млрд дол. США	ланцюговий темп зростання реального ВВП, %	розвинені країни		країни, що розвиваються	
			ланцюговий абсолютний приріст/зменшення реального ВВП, млрд дол. США	ланцюговий темп зростання реального ВВП, %	ланцюговий абсолютний приріст/зменшення реального ВВП, млрд дол. США	ланцюговий темп зростання реального ВВП, %
2003	4 036,562	12,05800	3 362,68	12,15487	898,260	12,74214
2004	4 751,717	12,66694	3 382,91	10,90277	1 511,859	19,02240
2005	3 403,926	8,053868	1 811,99	5,265746	1 858,289	19,64439
2006	3 792,536	8,304507	1 863,46	5,144428	2 084,560	18,41821
2007	6 256,393	12,64916	3 514,02	9,226458	3 110,340	23,20718
2008	4 253,578	7,634209	2 314,01	5,562476	3 321,880	20,11696
2009	-1 230,120	-2,051200	-2 465,34	-5,61397	-898,2100	-4,52848
2010	4 915,162	8,367545	1 793,89	4,327942	3 831,800	20,23500
2011	6 020,320	9,457593	3 166,71	7,323072	4 051,840	17,79597
2012	2 003,932	2,876060	-160,55	-0,34594	1 549,860	5,778717
2013	2 331,225	3,252259	405,43	0,876623	1 725,340	6,081565
2014	2 376,635	3,211173	1 103,24	2,364702	979,390	3,254291
2015	-3 818,33	-4,99860	-2 550,7	-5,34091	-1 680,100	-5,40664
2016	1 022,315	1,408735	1 186,53	2,624657	-135,590	-0,461270
2017	3 976,717	5,403732	1 924,43	4,148052	2 473,920	8,455233
2018	4 160,971	5,364235	3 001,78	6,212549	1 782,710	5,617850
2019	3 126,850	3,825841	1 722,65	3,356697	1 523,020	4,544203
2020	4 993,768	5,884950	2 257,19	4,255441	2 746,630	7,838849
2021	4 943,550	5,501982	2 154,00	3,895144	2 777,940	7,351903
2022	5 073,511	5,352149	2 325,65	4,047873	2 920,370	7,199545
2023	5 371,992	5,379124	2 315,01	3,872596	3 134,340	7,208092

Примітка. Прогноз розраховано на основі фактичних даних 1980–2018 рр.

Проте, такий прогноз можна вважати обґрунтованим тільки за умови збереження ефекту від двох передуючих сучасному стану світової економіки часових трендів. Ними були: 1) загальне економічне зростання в усіх регіонах світу, що відбувалось майже синхронно у 1990-х рр.; 2) інтенсивне економічне зростання країн, що розвиваються, від початку 2000-х. Останній із трендів був обумовлений зростанням участі цих країн у міжнародній торгівлі, що, у свою чергу, було викликано збільшенням випуску експортоорієнтованої продукції за рахунок дешевих ресурсів і значних обсягів кредитування, які надходили з розвинених країн. Особливо збільшилась у світовій економіці роль Китаю. Однак нині ситуація в системі світового господарства змінюється, зокрема щодо участі країн, які розвиваються.

Найбільша національна економіка серед цієї групи країн та, одночасно, одна з найбільших економік світу – економіка Китаю – зростає вже не такими високими темпами, як до цього. У 2006 р., наприклад, ВВП збільшився понад 12 %, а у 2007 р. – понад 14; нині ж, за прогнозом ІМФ, у 2019 р. зростання економіки Китаю визначено на рівні 6,1 %, а у 2020 р. – 5,8 %. Це найнижчі показники майже у тридцятирічному діапазоні спостережень.

Оперуючи показником ВВП для вимірювання щорічного приросту багатства, справедливо ще раз зазначити його змістовну вузькість. Зокрема, індикатор ВВП не дає змогу врахувати ті зміни, що відбуваються в соціальній сфері суспільства, але, відображаючи традиційним чином ступінь реалізованого потенціалу розвитку сучасних макросистем, він може слугувати базовим показ-

ником для цього. Для більш повного аналізу залучаються інші показники. Показовим, зокрема, є такий індикатор, як сукупне світове багатство домогосподарств (total wealth).

Станом на 2018 р. сукупне світове багатство домогосподарств оцінювалось у 317 трлн дол.

США, що на 4,6 % більше порівняно з минулим роком (табл. 2). Порівняно із 2000 р. (117 трлн дол. США) цей обсяг виріс більш ніж удвічі. За середньорічним показником обсяг світового багатства домогосподарств в інтервалі 2000–2018 рр. зростав із приростом у 6,37 %.

Таблиця 2

**Динаміка регіональної структури сукупного накопиченого домогосподарствами багатства, 2017–2018 рр.
[побудовано на основі [11]]**

Region	Багатство, 2018 р. млрд дол. США	Частка у світовому багатстві, 2018 р. %	Абсолютний приріст/ зменшення багатства, 2017–2018 рр., млрд дол. США	Темп відносного приросту/ зменшення багатства, 2017–2018 рр., %	Багатство на душу дорослого населення, 2018 р., дол. США	Абсолютний приріст/ зменшення багатства на душу дорослого населення, 2017–2018 рр., дол. США	Темп відносного приросту/ зменшення багатства на душу дорослого населення, 2017–2018 рр., %
Африка	2 553	0,8	108	4,42	4 138	62,0	1,52
Азіатсько-тихоокеанський регіон	56 715	17,9	929	1,67	48 119	7,0	0,01
Китай	51 874	16,9	2 266	4,57	47 810	1 841	4,00
Європа	85 402	26,9	4 431	5,47	144 903	7 480	5,44
Індія	5 972	1,9	151	2,59	7 024	50,0	0,72
Латинська Америка	8 055	2,5	-414	-4,89	18 605	-1 296	-6,51
Північна Америка	106 513	33,6	6 486	6,48	391 690	20 451	5,51
Усього	317 084	100	13 958	4,60	63 100	1 952	3,19

За рівнем найбільшого абсолютного приросту багатства в секторі домогосподарств лідерами у 2018 р. були такі країни: США (6,3 трлн дол. США), Китай (2,27 трлн дол. США), Німеччина (0,98 трлн дол. США). Найбільших абсолютних втрат багатства у 2018 р. зазнали країни: Бразилія (377 млрд дол. США), Туреччина (190 млрд дол. США), Аргентина (130 млрд дол. США); найбільших відносних втрат багатства – Судан – 66,67 %, Ліберія – 50 %, Аргентина – 27,37 %. За обсягом багатства на одну дорослу особу (2018 р.) безперечними лідерами залишаються Північна Америка та країни Європи – 391,69 та 144,9 тис. дол. США відповідно.

Численні дослідження, які віддзеркалюють емпірику економічного життя суспільства, фіксують зростаючий довгостроковий (упродовж останніх трьох століть) тренд світової економіки. Однак, світова динаміка демонструє при цьому невпинне зниження темпів

економічного зростання. Крім того, тип розвитку більшості країн та світової економіки загалом можна описати як досить далекий від концепції сталого розвитку.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Сукупний ефект створення країнами світового багатства проявляється як зростання його абсолютної величини, визначеної через показник реального світового ВВП. Динаміка приросту світового багатства у довгостроковому інтервалі часу (1980–2018 рр.) загалом була позитивною, але не поступально зростаючою, а коливальною зі збереженням загального тренду зростання. Це пов'язано з циклічністю розвитку економіки, її кризами та іншими проявами нестабільності у світі (зокрема політичними, екологічними, технологічними, соціальними).

Сучасна роль країн у створенні світового ба-

гатства проявляється як співвідношення темпів приросту реального ВВП у розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Швидше зростає економіка країн, що розвиваються, але більшу частку світового багатства, за обчисленням реального ВВП, створюють розвинені країни, вони ж до цього часу забезпечують більший абсолютний обсяг його приросту. Екстраполяція, за поширення даних майже сорокарічного періоду на перспективу (2019–2023 рр.), свідчить про достатню вірогідність збереження випереджувальної економічної динаміки країн, що розвиваються, порівняно з розвиненими країнами. Однак, зазначаючи це, необхідно враховувати низку геополітичних і гео економічних чинників, що можуть істотно скорегувати такий прогноз. Передусім, це зміни відносин (як політичних, так і економічних) між США і Китаєм, уповільнення темпів економічного зростання великих за масштабом національних економік у групі країн, що розвиваються (Китай, Індія), а також невисока активність світової торгівлі, що не стимулює відновлення високих темпів економічного зростання більш успішних країн, які розвиваються, та країн із ринком, що формується, і не сприяє уникненню спаду менш розвиненими країнами (Іраном, Венесуелою та ін.).

Крім того, правильним є уточнення, що попри збільшення значущості у формуванні світового багатства країн, які розвиваються, добробут населення в таких державах покращується не так само інтенсивно, як зростає їх національний ВВП. Динаміка регіональної структури сукупного накопиченого домогосподарствами багатства свідчить, що у 2017–2018 рр. багатство на душу дорослого населення істотно зросло у країнах Північної Америки (передусім, у Канаді та США), а також у Китаї; натомість у країнах Азіатсько-тихоокеанського регіону воно майже не змінювалось, а у країнах Латинської Америки мав місце значний спад.

Проблеми ефективності та справедливості розподілу світового багатства належать до найбільш гострих. У системі сучасних міжнародних відносин вони проявляють себе як виклики суспільству, оскільки виникають не лише в економічному полі взаємодії суб'єктів, а й у політичному, поширюючись на соціум загалом (його соціальне, духовне, культурне життя). Дослідження зазначених проблем стане напрямом нашого подальшого наукового пошуку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аджемоглу Д. Чому нації занепадають: походження влади, багатства та бідності / Д. Аджемоглу, Д. Робінсон ; пер. з англ. і наук. ред. О. Дем'янчук. – 2-ге вид., випр. – Київ : Наш формат, 2017. – 440 с.
2. Коломієць Г. М. Рейтинги країн за рівнем ІТ-сфери як індикатори розвитку актуальних форм суспільного багатства / Г. М. Коломієць, І. Л. Дідорчук // БІЗНЕС ІНФОРМ. – 2015. – № 11. – С. 8 – 15.
3. Миланович Б. Глобальное неравенство: новый подход для эпохи глобализации / Б. Миланович ; пер. с англ. Д. Шестакова. – Москва : Изд-во Института Гайдара, 2017. – 336 с.
4. Нейсбит Дж. Мегатренды / Дж. Нейсбит. – Москва : АСТ ЗАО НПП «ЕРМАК», 2003. – 380 с.
5. Райнерт Э. С. Как богатые страны стали богатыми и почему бедные страны остаются бедными / пер. с англ. Н. Автономовой; под ред. В. Автономова; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». – 5-е изд. – М. : Изд. дом Высшей школы экономики, 2017. – 384 с.
6. Deaton A. Consumption. Designing Household Survey Questionnaires for Developing Countries: Lessons from Ten Years of LSMS Experience / A. Deaton, M. Grosh // Grosh and Glewwe. Washington, DC : World Bank, 2000. P. 91–133.
7. Florini A. What the World Needs Now? / A. Florini ; ed. by A. Florini, P. Simmons // The Third Force. The Rise of Transnational Civil : SocietyCarnegie Endowment for International Peace, 2000. – 295 p.
8. GDP, current prices, 2018 [Електронний ресурс] / International Monetary Fund official Website : IMF Data Mapper. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOORLD> (дата звернення : 18.11.2019). – Назва з екрана.
9. GDP based on PPP, share of world, 2018 [Елек-

- тронний ресурс] / International Monetary Fund official Website : IMF Data Mapper. – Режим доступу : <http://www.imf.org/external/datamapper/PPPSH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD> (дата звернення : 18.11.2019). – Назва з екрана.
10. Inflation rate, average consumer prices [Електронний ресурс] / International Monetary Fund, 2018. – Режим доступу : <http://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/> (дата звернення : 18.11.2019). – Назва з екрана.
 11. Research Institute. Global Wealth Report 2018 / CREDIT SUISSE AG Research Institute. – 59 p.
 12. The real wealth of nations [Електронний ресурс] / The economist. – 2012. – Режим доступу : <http://www.economist.com/node/21557732> (дата звернення : 18.11.2019). – Назва з екрана.
 13. The Changing Wealth of Nations Measuring Sustainable. Development in the New Millennium. – Washington : The World Bank Washington DC, 2011. – 242 p.
- REFERENCES**
1. Acemoglu, D. & Robinson, J. A. (2017). *Chomu natsii zanepadaiut: pokhodzhennia vlady, bahatstva ta bidnosti [Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty]*. Kyiv: Nash format [in Ukrainian].
 2. Kolomiets, H. M. & Didorchuk, I. L. (2015). Reitynhy krain za rivnem IT-sfery yak indykatory rozvytku aktualnykh form suspilnoho bahatstva [Ratings Countries in Terms of IT Sector as Indicators of the Actual Forms of Social Wealth], *Biznes inform – Biznes inform*, 11, 8–15 [in Ukrainian].
 3. Milanovich, B. (2017). *Globalnoeneravenstvo: novyj podkhod dlya epokhi globalizacii [Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization]*. Moskva: Izd-vo Instituta Gajdara [in Russian].
 4. Naisbitt, J. (2003). *Mehatrendi [Megatrends]*. Moscow: AST CJSC NPP «Ermak» [in Russian].
 5. Reinert, E. S. (2017). *Kak bogatye strany stali bogatymi, i pochemu bednye strany ostayutsya bednymi [How Rich Countries Got Rich... And Why Poor Countries Stay Poor]*. Moscow: Izd. dom Vyshej shkoly ekonomiki [in Russian].
 6. Deaton, A., Grosh, M. (2000). *Consumption. Designing Household Survey Questionnaires for Developing Countries: Lessons from Ten Years of LSMS Experience Grosh and Glewwe*. Washington, DC : World Bank.
 7. Florini, A. (2000). Ann FLORINI. What the World Needs Now? *The Third Force. The Rise of Transnational Civil : Society Carnegie Endowment for International Peace*.
 8. GDP, current prices, 2018. International Monetary Fund official Website : IMF Data Mapper. – Retrieved from: <http://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD> (accessed 18.11.2019).
 9. GDP based on PPP, Share of World, 2018. International Monetary Fund official Website: IMF Data Mapper. – Retrieved from: <http://www.imf.org/external/datamapper/PPPSH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD> (accessed 18.11.2019).
 10. Inflation Rate, Average Consumer Prices (2018). International Monetary Fund. – Retrieved from: <http://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/> (accessed 18.11.2019).
 11. Research Institute. Global Wealth Report 2018. CREDIT SUISSE AG Research Institute.
 12. The real wealth of nations. (2012) *The Economist*. – Retrieved from: <http://www.economist.com/node/21557732> (accessed 18.11.2019).
 13. The Changing Wealth of Nations Measuring Sustainable. Development in the New Millennium (2011). Washington : The World Bank Washington DC.

О. В. Шкурупій, доктор экономических наук, профессор (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»); **Т. А. Дейнека**, доктор экономических наук, профессор (Полтавская государственная аграрная академия); **О. И. Силантьев**, кандидат экономических наук. **Роль национальных экономик в создании мирового богатства.**

Аннотация. Целью исследования является определение роли стран в создании мирового богатства в условиях современного развития общества. **Методика исследования** основывается на таких общенаучных и специальных методах исследования, как анализ и синтез, обобщение, группирование, прогнозирование. **Результаты.** Определено мировое богатство как совокупный эффект созданного странами национального богатства. Установлено, что современную роль стран в создании мирового богатства наглядно демонстрирует динамика показателей реального ВВП, которая проанализирована по группам стран и представлена как сравнение абсолютных и относительных величин прироста/снижения в рамках долгосрочного периода (1980–2018 гг.). Выявлено, что: быстрее растет экономика развивающихся стран, но большую часть мирового богатства, исчисленную как реальный ВВП, создают развитые страны, они же до настоящего времени обеспечивают больший абсолютный объем его прироста. Обосновано, что быстрый экономический рост в развивающихся странах не ведет к такому же интенсивному накоплению богатства этих стран, эффективному его использованию в интересах национального развития и повышению уровня жизни населения. **Практическая значимость результатов исследования** состоит в определении прогноза относительно создания мирового богатства и роли в этом процессе стран (соответственно группам по уровню их экономического развития и регионам).

Ключевые слова: мировое богатство, национальное богатство, мировые экономические тенденции, экономическое развитие, экономический рост.

O. Shkurupii, Dc. Econ. Sci., Professor (Poltava University of Economics and Trade); **T. Deyneka**, Dc. Econ. Sci., Professor (Poltava State Agrarian Academy); **O. Silantiev**, Cand. Econ. Sci. **The Role of National Economies in The Creation of World Wealth.**

Annotation. The purpose of the study is to determine the role countries play in creating world wealth in terms of the modern stage of social development. **Methodology of research** is based on general scientific and special research methods such as analysis and synthesis, generalization, grouping, and forecasting. **Findings.** World wealth is defined as the cumulative effect of national wealth created by countries. It is established that the modern role of countries in the creation of world wealth is clearly demonstrated by the dynamics of real GDP indicators, which is analyzed by groups of countries and presented as a comparison of absolute and relative increase / decrease values in the long-term period (1980-2018). It was found that the dynamics of world wealth growth was generally positive over a long time. At the same time, it was not progressively growing, but fluctuating with a remaining upward trend. This is due to the cyclical development of the economy, its crises and other manifestations of instability in the world (in particular, political, environmental, technological, and social). The following is revealed: economies of developing countries are growing faster, but a large share of world wealth in terms of real GDP is created by developed countries, they also provide a greater degree of its increase. Extrapolation of actual data (1980-2018) for the future (2019-2023), indicates a sufficient probability of maintaining the leading economic dynamics of developing countries in comparison with developed countries. However, it is necessary to take into account a number of geopolitical and geo-economic factors that can significantly adjust this forecast. It is necessary to note the following factors: changes in relations (both political and economic) between the United States and China; a slowdown in the economic growth of large-scale national economies in developing countries (China, India), as well as low activity of the world trade, which does not stimulate the recovery of high economic growth rates of more successful countries and does not help prevent the decline of less developed countries (Iran, Venezuela, etc.). It is proved that rapid economic growth in developing countries does not lead to the same intensive accumulation of wealth in these states as well as its effective use for national development and improvement of the standards of living. **Practical value** is that the main research results contribute to the development of international economic theory; their applied significance is determined by the forecasts of the formation of world wealth and the role countries play in this process (according to the level of their economic development and regions).

Keywords: world wealth, national wealth, world economic trends, economic development, economic growth.